

GOTLANDS MISSIONS TIDNING

159 årg. * Våren 2025

Foto Stig Andersson.

Livet vann, dess namn är Jesus, hallelujal
Han var död men se han lever, hallelujal

(Sv Ps 153)

Gotlands Missionstidning Organ för EFS på Gotland

Redaktion: Stig Andersson, Gunnel Fohlin,
Aina Unemo, Christina Ahlgren.

Ansvarig utgivare: Peder Fohlin,
Fole Kisslings 515, 621 75 Visby,
tel. 076-21 87 807

Ansvarig för adressreg: Carina Lindby,
Fole Stora Tollby 630C, 621 75 Visby,
073-141 5767

Prenumerationspris 150:-
Annonspis 5:-per spaltmm
Bankgiro 270-8279
Mailadress: gunnel.fohlin@telia.com

Adresser

EFS missionsföreningar på Gotland

Fole: Ordf. Peder Fohlin tel.076-21 87 807
Bankgiro 828-1107

Hejde: Ordf. Hans Paulin tel. 24 31 12
Plusgiro 488 91 73-3

Terra Novakyrkan Visby: Tel. 20 68 75,
20 68 72, 20 68 70
Ordf. Gunnar Lindby tel 26 15 48
Plusgiro 18 60 11-3

EFS Scoutkonsulent

Håkan Visén tel. 072 212 47 93

EFS Mittsverige exp.: Luntmakarg. 84,
1 tr 113 51 Stockholm, tel. 08-441 85 20

Sensus studieförbund

Lotta Lundberg Ericsson,
tel: 0709-22 82 54

Du kan läsa Gotlands Missionstidning
på nätet under adressen
kyrktoget.se/efs.fole

Under rubriken programblad
finns tidningen
i digital form – med **färgbilder!**

Gotlands Missionstidning Våren 2025

Jag har alltid tyckt om de årstider vi lever med,
men våren är nog den som ligger mitt hjärta
närmast. Det är så skönt när snön smälter, solen
börjar skina och värma och vårblommorna
sticker upp sina blomkronor och berättar för oss
att nu är våren här.

Flera gånger i veckan tar jag mig en promenad
runt vår vackra mur i Visby i rask takt. Jag
brukar fundera på alla dem som har vandrat här
före mig, tänk om muren kunde berätta bara
lite om vad den har sett under seklers gång.
Välkommen att läsa vår lilla tidnings
vårnummer, som vanligt har vi försökt att ge en
så stor omväxling som möjligt på innehållet.
Vi skriver om en syförening på Gotland som
har funnits med i så många år som 175, och vi
har även med några recensioner av böcker som
vi hoppas ska vara till nyfikenhet så att många
vill läsa dem.

*Gud - vi tackar dig för allt underbart du gett oss
för solen som ger värme och ljus
för regnet som får skogen att grönska och ängen
att blomma
för havet där vi badar och leker i vågorna
som vinden blåser upp mot stranden
för den lilla snigeln som långsamt kryper i den
gula sanden och inte har så bråttom som vi*

Christina Ahlgren

BETRAKTELSEN

"Utom på Gud tror jag just inte på någonting"

Många gånger på sista tiden har jag erinrat mig denna replik av arbetarförfattaren, socialarbetaren, journalisten och framförallt poeten Birger Norman. Det var i en TV-intervju

Norman tänkte till efter en fråga från intervjuaren om idégrunden till hans författarskap och hans sociala engagemang.

De sista årens händelser gör hans ord mer och mer relevanta. Medan världens ledare, den ene efter den andre förgiftas och förgiftar med sin makthunger, och meningen med ord som ibland ges sken av att vara sanna eller åtminstone ideologiskt giltiga ställningstaganden alltmera avslöjas som enbart ord om längtan efter dominans och väpnad överlägsenhet. Då gäller det att söka djupare, att lyssna mera noggrant.

Ukraina, Ghaza, Syrien, Kongo Kinshasa, Nyhetssändningarna blir allt mörkare. Fake News tar sanningens plats i de mäktigaste korridorerna.

Litanians böner ljuder i fastetid alltmer aktuella för varje år och varje dag. Vi ber att "bli bevarade från pest och hungersnöd, för krig och världsbrand."

Korset har rests på så många platser – Idag är det tid att ropa ur djupet, och då ropar den korsfäste *min Gud varför har du övergivit mig* och det är Gud själv som ropar med oss.

I en av Birgitta Trotzigs böcker frågar sig en kvinna om var Gud är när den sjuke i sängen tynar bort och hon går mot ensamheten. Var är Gud i allt detta? Och hon svarar efter några ögonblick sig själv; *Du ser honom – han ligger där i utdragssoffan och dör*. Där korset är där är Gud.

Medan världens mäktiga strävar efter att vinna genom att ha störst makt att döda ropar Kristi kyrka trotsigt i Påsknatten, medan ännu allt är mörkt:

KRISTUS ÄR UPPSTÅNDEN – JA HAN ÄR SANNERLIGEN UPPSTÅNDEN.

Det är den korsfäste som är uppstånden. Makten att ge liv är den korsfästes.

Så jag säger med Birger Norman:
Utom på Gud tror jag just inte på någonting.

Med önskan om Fred och allt Gott!

Sven-Bernhard
Biskop emeritus

Sanda syförening

Sanda syförening bildades redan 1850 av sjömannen Jöns Lindelius som kom hem från Amerika och blev initiativtagare till flera syföreningar. 1856 bildades EFS och då fick man kopplingen till EFS, 1871 antogs stadgar för syföreningen eller arbetsföreningen som den kallades. När Svenska Missionsförbundet bildades delades föreningen i två grupper.

Medlemsantalet har varierat genom åren, från 25-30 som mest till 7-8 på senare år.

Syföreningen har dock alltid haft fler understödjare än medlemmar. Sista åren har man endast haft sporadiska samlingar, nu är dock tanken att man skall ha en offentlig samling i vår, det blir 175-årsjubileet den 10 maj. Sen en sommarsamling den 30 augusti, samt någon enskild samling under övriga året.

Vi önskar syföreningen lycka till i sin fortlevnad även om det blir i nya former.

Peder

Under sina 175 år har syföreningen haft många olika kvinnor som varit föreståndare, en del längre och en del under en kortare tid. Under åren 1850-1871 finns inga namn bevarade, men sedan har det sett ut som här nedan. 1871 verkar ju vara ett år då man beslutade om stadgar för syföreningen.

Syföreningen har haft följande föreståndarinnor:

1871-1877	Anna-Lisa Larsson Gumbalde
1878-1892	Elisabet Larsson Anderse
1893-1902	Alma Lindström Juves
1903-1922	Amanda Nilsson Botvid, Anna Jacobsson Stenhuse
1923	Ester Lindström Eskes, Maria Söderberg Juves
1924-1945	Ingeborg Stenström Varbos, senare Smis
1945-1987	Dally Ahlgren Lugnet
1987-2011	Elin Eliasson Sandegårda
2011-2024	Ellen Wallin Hemmungs
2024 -	Ann-Christin Wallin Lugnet, Yvonne Ahlgren Kovik

1871 års
stadgar för en arbetsförening
inom Sanda församling, innefattande
två avdelningar en manlig och en kvinnlig.

*Jorden är Herrens, och vad däruti är
och vad där på. Ps. 24.*

Vid behjärtande av ovanstående ord, hava några vänner inom Sanda församling sammanslutit sig till gemensam verksamhet, vars syftemål är anskaffande av medel till missionen, den in- och utländska hälften vardera. Innefattande denna en mans och en kvinnlig arbetsförening.

§1 Varje manlig ledamot åtager sig genom arbete verka för ovan sagda ändamål. a) genom avskiljande, efter vars och ens vilja och kärlek för saken, av ägande jord ett stycke åker, som av vardera brukas, gödslas och sås i likhet med den för övrigt innehavda åkern. b) gödsel och utsäde tillägges därtill av var och en utan avdrag av den blivande skörden. c) Denna förvandlas av var och en på bästa sätt till pengar som redovisas till kassaförvaltaren, till den 24 dec. varje år.

§2. Likaså bör varje kvinnlig ledamot åtaga sig genom handarbete verka för ovan sagda ändamål. a) Genom sammanskott och inköp av materialer. b) Genom sammanträde varannan vecka eller oftare, tillverka till försäljning. c) Dessa sammanskott och inköp specificeras och till kassaförvaltaren redovisas av föreståndarinnan till den 24 dec. varje år.

§3. Kassaförvaltaren emottager och vid årsmötet redovisar omhändertagna medel.

§4. Föreningen väljer en gemensam ordförande som vid varje sammanträde förer protokoll samt dessutom, så ofta omständigheterna det fodrar samankallar föreningens ledamöter.

§5. Årsmötet blir den 2 januari varje år, då beslut fattas om medlens användande: ordförande, föreståndarinna, kassaförvaltare samt två revisorer väljas.

§6. Inga beslut angående medlens användande får fattas med mindre halva antalet ledamöter är närvarande.

Ellen Wallin Sanda - 98 år

Jag sitter och pratar med Ellen i hemmet vid Hemmungs en eftermiddag i mars. Ellen har varit med i EFS arbete sen barnåren vid Juves i Sanda där hon följde med sin mor på syförening. Sedan blev det en tid i konfirmandkretsens syförening och även i juniorernas syförening. Under 1950-talet när barnen var små blev det mer sporadiskt deltagande.

Sanda gamla syförening, som den kallades tills den bytte namn och blev en EFS-syförening, kan nu se tillbaka på verksamhet i 175 år. Ellen minns olika föreståndarinnor, bl a Ingeborg Stenström som förestod syföreningen under 20 år. Hon och dottern Ruth inhandlade allt material som fraktades runt i en stor låda, den kom till symötena med häst och vagn. Då sydde man väldigt mycket på maskin, skjortor, förkläden mm. Senare har det blivit mest handarbeten såsom dukar, bonader, grytlappar, strumpor, disktrasor mm. Dally Ahlgren var föreståndare i över 40 år, då infördes att varje medlem fick inhandla sitt handarbete eller garn. Efter Dally blev det Elin Eliasson som tog vid som föreståndare och när hon avled så tog Ellen på sig uppgiften. I fjol så tog Ann-Christin Wallin och Yvonne Ahlgren på sig att vara ansvariga för syföreningens fortlevnad om än i lite annan form.

Ellen minns syföreningarna i socknen som har varit bland annat kyrkliga syföreningen och en flicksyförening under Lena Olofssons ledning. I socknen finns idag också Röda Korsets syförening som ännu är aktiv.

Ellen minns barndomens syföreningsauktioner som var i gamla skolans skolsal, när bygdegården byggdes flyttade man dit. På 1950-talet köpte EFS Stationshuset i Sanda som kom att kallas Ungdomsgården och där har auktionerna hållits sen dess.

Ellen Wallin

Vad bjöd man på när det var syförening?

Det har varit lite olika genom tiderna, Dally införde att det skulle vara bulle och högst 3 sorters kakor. Syföreningsbullarna skulle vara extra stora. På senare tid har man även haft smörgåsar och ibland mer vid symötena.

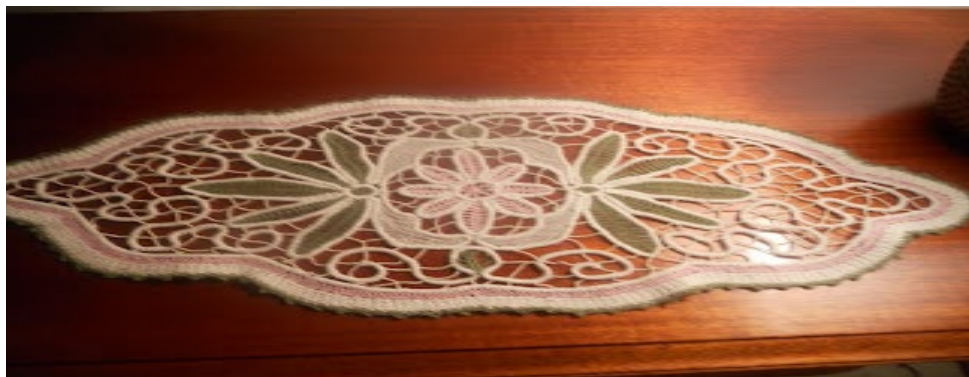
Vad har pengarna gått till?

EFS utlandsmission har fått stora summor genom åren, men också verksamhet på Gotland och man har även gett till andra humanitära och diakonala ändamål. Sparbössan har man under alla år lagt dagens kollekt i och pengarna har gått till barnhemsverksamhet i Indien. Anna Axelsson född Kristoffersson från Sanda har tjänstgjort som missionär vid flera av barnhemmen i Indien och därför hade man den anknytningen till EFS mission i Indien.

Ibland hade man besök av någon predikant. Vid årsmöten, sparbössetämningar och sommarsamlingar var det alltid predikant med. Förutom andakt har man sjungit ur Sions Toner.

Tack Ellen för intervjun!

Peder

**Sanda EFS syförening
1850-2025, 175 år**

Vårfest i Sanda bygdegård

Lördag 10 maj kl. 13.30

Sång och musik med Kristina Broberg och Olof Stenström

Historik

Tårtkalas

Auktion på skänkta varor, gåvor mottages tacksamt!

Lotteri

Alla Välkomna!

sensus

Mina boktips inför härlig läsning på våren

Nr 1 VÄGMÄRKEN av Dag Hammarskjöld

För några år sedan köpte jag boken av Dag Hammarskjöld som under sitt liv skrivit i dagboksform och sparat.

Han skrev ett brev till sin vän Leif Belfrage, som hittades efter hans död på kontoret i New York.

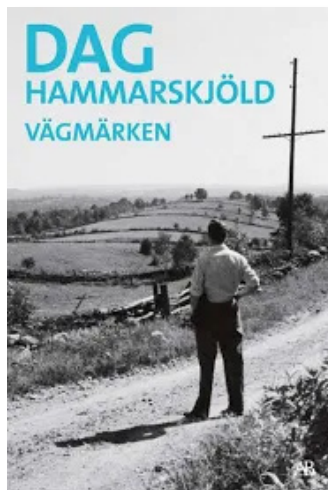
Käre Leif

Kanske du minns att jag en gång berättade för dig att jag trots allt förde en sorts dagbok som jag ville att du en gång skulle ta hand om. Här är den.

Tanken var att de anteckningarna skulle publiceras efter hans död, vilket också blev verklighet genom boken Vägmarken.

Jag tycker att den är väl värd att läsas.

www.albertbonniersforlag.se

Christina Ahlgren

Nr 2 EN AV DE TOLV av Agneta Sjödin

Agneta Sjödin har i romanform skrivit en bok "en av de tolv". Av en tillfällighet fick jag se den på biblioteket och har läst den med stor glädje.

Det finns ett skimmer kring Jesus. Jakob ser från första stund och blir en av de tolv. Jesus predikar kärlekens lära och efter hans död blir det lärjungarnas uppgift att föra denna lära vidare.

Jakobs uppdrag för honom över det stora havet, ända till Hispania, och det är där han möter Ana. Det sägs att vi väljer vårt öde. Och Jakob vet vad han har valt, men kärleken till Ana överväldigar honom. Plötsligt är hans livsval inte längre så självklart. Vad händer? Läs och se.

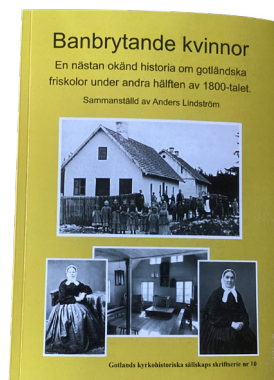
Christina Ahlgren

Banbrytande kvinnor

- Ny bok, utgiven av Gotlands kyrkohistoriska sällskap

Anders Lindström har i boken dokumenterat en bit av Gotlands historia då det gäller skolundervisningen. I samband med väckelserörelsernas framväxt startade också många missions- och vardagsskolor på Gotland. Detta har Anders på ett förtjänstfullt sätt dokumenterat i boken Banbrytande kvinnor.

Boken finns att köpa på Bokcaféet Porten i Visby.

Missionsskolan i Visby fanns i det gamla Missionshuset på Bredgatan 8 som revs 1901.

**Fotografierna kommer från
Waldemar Falcks fotosamling
som finns på Riksarkivet i Visby.**

*Lutherska Missionskyrkan i
Visby som invigdes 1904 och
där numera Länsteatern huserar.*

BIBEL

LÄSNINGS PLAN

Bibelläsningsplanen för 2025 är hämtad ur Stockholms katolska stifts bibelläsningsplan, Ordo. I Ordo har varje dag flera texter. Vi har valt ut en text varje dag och växlar mellan evangelietext, episteltext, psaltarpsalm och texter ur Gamla testamentet. Texter från apokryferna har vi inte tagit med, vilket är anledningen till att det kan gå långt emellan gångerna som det är en GT-text. I vissa bibelläsningar i Ordo hoppas verser över. Vi har valt att inte göra det. Det gör att vissa läsningar blir lite längre.

April

1	Tis	Hes 47:1-12	
2	Ons	Joh 5:17-30	
3	Tor	Ps 106:19-23	
4	Fre	Joh 7:1-30	
5	Lör	Jer 11:18-20	
6	Sön	Fil 3:8-14	5 sönd i fastan
7	Mån	Ps 23	
8	Tis	Joh 8:21-30	
9	Ons	Dan 3:14-28	
10	Tor	Ps 105:4-9	
11	Fre	Joh 10:31-42	
12	Lör	Hes 37:21-28	
13	Sön	Luk 19:29-40	Palmsöndagen
14	Mån	Ps 27	
15	Tis	Jes 49:1-6	
16	Ons	Matt 26:14-25	
17	Tor	1 Kor 11:23-26	Skärtorsdagen
18	Fre	Jes 53	Långfredagen
19	Lör	Ps 30	Påskafton
20	Sön	Joh 20:11-18	Påskdagen
21	Mån	Apg 2:14-33	Annandag påsk
22	Tis	Ps 33:4-22	
23	Ons	Luk 24:13-35	
24	Tor	Apg 3:11-26	
25	Fre	Ps 118	
26	Lör	Mark 16:9-15	
27	Sön	Apg 5:12-16	2 i påsktiden
28	Mån	Ps 2	
29	Tis	Matt 11:25-30	
30	Ons	Apg 5:17-26	

Maj

1	Tor	1 Mos 1:26-2:3	
2	Fre	Ps 27	
3	Lör	Joh 14:6-14	
4	Sön	Apg 5:27-41	3 i påsktiden
5	Mån	Ps 119:23-30	
6	Tis	Joh 6:30-35	
7	Ons	Apg 8:1-8	
8	Tor	Ps 66:8-20	
9	Fre	Joh 6:52-59	
10	Lör	Apg 9:31-42	
11	Sön	Ps 100	4 i påsktiden

12	Mån	Joh 10:1–10	
13	Tis	Apg 11:19–26	
14	Ons	Ps 113	
15	Tor	Joh 13:16–20	
16	Fre	Apg 13:26–33	
17	Lör	Ps 98:1–4	
18	Sön	Joh 13:31–35	5 i påsktiden
19	Mån	Apg 14:5–18	
20	Tis	Ps 145:10–21	
21	Ons	Joh 15:1–8	
22	Tor	Apg 15:7–21	
23	Fre	Ps 57:8–12	
24	Lör	Joh 15:18–21	
25	Sön	Upp 21:10–23	Bönsöndagen
26	Mån	Ps 149	
27	Tis	Joh 16:5–11	
28	Ons	Apg 17:15–34	
29	Tor	Ps 47	Kristi himmelfärds dag
30	Fre	Joh 16:20–23	
31	Lör	Sef 3:14–18	
Juni			
1	Sön	Apg 7:55–60	Sönd före pingst
2	Mån	Ps 68:2–7	
3	Tis	Joh 17:1–11	
4	Ons	Apg 20:28–38	
5	Tor	Ps 16	
6	Fre	Joh 21:15–19	
7	Lör	1 Mos 11:1–9	
8	Sön	Apg 2:1–11	Pingstdagen
9	Mån	Ps 87	
10	Tis	Matt 5:13–16	
11	Ons	Apg 11:21–26	
12	Tor	Jes 6:1–8	
13	Fre	Ps 116:10–18	
14	Lör	Matt 5:33–37	
15	Sön	Ords 8:22–31	Heliga trefaldigh dag
16	Mån	2 Kor 6:1–10	
17	Tis	Ps 146	
18	Ons	Matt 6:1–18	
19	Tor	2 Kor 11:1–11	
20	Fre	Ps 34:2–7	
21	Lör	Matt 6:24–34	Midsommardagen
22	Sön	1 Mos 14:18–20	Johannes Döparens dag
23	Mån	1 Pet 1:8–12	
24	Tis	Ps 139:1–15	
25	Ons	Matt 7:15–20	
26	Tor	1 Mos 16:1–16	
27	Fre	Rom 5:5–11	
28	Lör	Ps 19:2–5	
29	Sön	Matt 16:13–19	2 e tref.
30	Mån	1 Mos 18:16–33	

Elins äggvåfflor

EFS hade under lång tid ungdomsverksamhet i Sanda. Elin Eliasson var i många år en av ledarna. Varje år i mars bjöd hon ungdomarna på våfflor med sylt, grädde eller glass:

Recept:

- 3 ägg
- 3-4 msk socker
- 5 dl mjölk
- 5 dl vetemjöl
- 2 tsk bakpulver
- 4 msk smält smör
- 1 knivsudd salt

Vispa ägg o socker, blanda sen i övriga ingredienser. Gräddas i våffeljärn.

Loppisbod i Fole

– vid Kramproboden ICA

Öppet från 2 maj varje dag klockan 11-17
 Betala med swish eller kontant.
 Intäkterna går till EFS verksamhet i Fole.
 Välkomna att handla!
 Vill du skänka gåvor
 - ring Peder 076-2187807.

EFS Missionsförening i Fole

VI MINNS

Elisabeth Jacobsson Rone

Elisabeth var född Hägg från Hejde, vid giftermål med Börje bosatte de sig först i Alva och sedan byggde de hus i Rone. Elisabeth var engagerad i EFS arbete i Hejde och sedan i Gotlands Missionsförening, hon hade också ett stort engagemang på Ekegården där hon och Börje under många år hade ansvar för vinterhalvåret med bokningar och skötsel av Ekegården. Under många år åkte de på EFS konferenser både på riks och distriktplan. Vi minns med tacksamhet allt arbete hon lagt ner inom EFS på Gotland.

Evert Danielsson Vänge

Evert var bosatt i Vänge och mycket engagerad i sin hembygd. 1996 när vi invigde Cedergrens Orgelmuseum var han med bland flera som kom att engagera sig från Wenge hembygdsförening. Evert ställde alltid upp och jobbade aktivt både praktiskt och med visningar i orgelmuseet. Han skötte under många år all gräsklippning.

Vid sång- och musikkvällarna i orgelmuséet var han en trogen besökare och medverkade på olika sätt praktiskt. Sista åren när han bodde på Roma äldreboende så var han ändå med vid flera samlingar i Vänge. Han deltog även under några år i luncherna i Fole Missionshus.

Så får vi minnas Everts engagemang med tacksamhet! Vila i frid Evert!

Peder

Ekonomisk redovisning för Gotlands Missionstidning 2024

Intäkter:	Prenumerationsavgifter	11 400
	Gåvor	6 600
	Bidrag från missionsföreningarna	15 000
	Annonser	4 000

Summa:	37 000
---------------	---------------

Kostnader:	Tryckning	35 752
	Distribution	11 587
	Övriga kostnader	1 200

Summa:	48 539
---------------	---------------

Kassabehållning per 2024-12-31:	16.356:47
--	------------------

Fole Missionshus

Sönd 11 maj kl. 19 Gudstjänst

Tisd. 13 maj kl. 12.30 Lunch

Sönd. 25 maj kl. 19 Gudstjänst i kyrkan

Sönd. 8 juni kl. 19 Gudstjänst,

Tisd. 10 juni kl. 12.30 Lunch

Visby Terra Novakyrkan

Söndagar kl. 18 Gudstjänst

Nationaldagsbön 6 juni

Kl. 10.30 vid Pingstkyrkan Visby

Eva Barck m fl. från Sverigebönen

Medtag kaffekorg

Kl. 14.00 i Vänge

Cedergrens orgelmuseum

Per Stumle, PeO Sahlberg m fl

Kaffeservering

Ekumeniska samlingar omkring Nicenska trosbekännelsen

Söndag 11 maj kl. 16

Frälsningsarmén Visby

Söndag 1 juni kl. 16

Pingstkyrkan Visby

Fole Missionshus

Söndag 27 april kl. 19

Temakväll med Lennart Andersson
från organisationen Barnsamariten.

Barnsamariten bedriver hjälparbete
på olika platser i världen, men främst
i Etiopien, DR Kongo, Brasilien och
Zambia.

Alla kulturarrangemang som genomförs
inom EFS på Gotland sker i samarbete
med Sensus Studieförbund.

sensus

Foto Stig Andersson.

Prenumerera på Gotlands Missionstidning

Betala in prenumerationsavgiften 150 kr till bankgiro 270-8279

Varje år kommer Gotlands Missionstidning ut med fyra nummer per år. För att vi ska kunna fortsätta med det är det väldigt viktigt att vi också har prenumeranter som varje år betalar in prenumerationsavgiften och i många fall även en gåva. Tack för att du gör det!

Vill du bli ny prenumerant – betala in 150 kronor enligt ovanstående och ange Ny prenumeration.

STORT OCH VARMT TACK!

Redaktionen

bankgirot

INBETALNING/GIRERING AVI

Prenumerationsavgift 150 kr
Gåva

Betalningsavsändare (namn och postadress)

Betalningsmottagare (endast namn)

Gotlands Missionstidning

Inbetalningsavgift
(fylls av banken)

Belopp kronor

öre

Till bankgiro nr (fylls alltid)

270-8279

SKRIV ELLER STÄMPLA INTE I FALTET NEDAN - AVSETT FÖR MASKINELL LÄSNING

H

#

2708279 #45#

Posttidning **B**

Om adressen är felaktig,
var vänlig sänd tidningen
samt rätt adress till:
Gotlands Missionstidning
Fole Kisslings 515
621 75 VISBY

VÄLKOMMEN TILL PORTEN!

-Det kristna bokcaféet innanför Österport-

Tel: 0498-27 19 23
Swish: 123 430 76 33

KRISTEN och
GOTLÄNSK litteratur, musik,
tavlor, kort m.m.

 @bokcafeet.porten
 facebook.com/bokcafeet.porten
(Det kristna bokcaféet Porten)
 bokcafeet.porten@gmail.com

LANTHANDEL

även handarbeten och garner

Tel: 0498-360 53

www.ica.se
(Sök på Fole)

Gilla oss på @Kramproboden Fole

